

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์
จังหวัดขอนแก่น
รับที่ 815
วันที่ 25 กรกฎาคม 2567
เวลา 18.00 น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๓ จ.ขอนแก่น ๔๐๐๐๐ โทร ๐-๔๓๒๐-๓๕๐๐

โทรสาร ๐-๔๓๒๐-๓๕๐๑ Email : oard3@yahoo.com

ที่ กษ ๐๙๑๙/๑ ๓๓๓๓

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ส่งข้อมูลเตือนภัยการเกษตร ระหว่างวันที่ ๒๔ กรกฎาคม - ๖ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรียน เกษตรและสหกรณ์จังหวัดขอนแก่น (ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจภัยแล้งจังหวัดขอนแก่น)

ด้วยกรมวิชาการเกษตรได้จัดทำข้อมูล “เตือนภัยการเกษตร” โดยรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในแต่ละสัปดาห์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อพืชชนิดต่าง ๆ การเกิดโรคระบาดในพืช การระบาดของแมลงศัตรูพืช ตลอดจนข้อสังเกต ข้อควรระวัง แนวทางแก้ไข/ป้องกัน เพื่อเผยแพร่ให้กับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ภาคเอกชน เกษตรกร ผู้ประกอบการ สื่อมวลชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเป็นประจำทุกสัปดาห์ ดังนั้น สวพ. ๓ จึงขอส่งข้อมูลดังกล่าว มาเพื่อใช้ประโยชน์ในศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ปัญหาวิกฤตภัยแล้งระดับจังหวัดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นายสิริณวิชัย วิทยวรรณกุล)

ผู้อำนวยการกลุ่มประสานและบริหารนโยบาย รักษาการแทน

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๓

เตือนภัยการเกษตร

ช่วงวันที่ 24 กรกฎาคม - 6 สิงหาคม 2567

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
อากาศร้อน มีฝนตก และฝนตกหนักบางพื้นที่	1. ลองกอง	ติดผล - เก็บผลผลิต	1. เพลี้ยแป้ง	เพลี้ยแป้งมีการเคลื่อนย้ายจากพืชนต้นลองกองตั้งแต่วงลองกองแทงตาดอก และระบาทไปจนถึงผลลองกองแก่ ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยง และก่อให้เกิดการทำให้ผลลองกองเสียคุณภาพ และมีมดเป็นพาหะพาไปยังส่วนต่าง ๆ ของต้นลองกองทำให้เกิดการกระจายของเพลี้ยแป้งเพิ่มและรวดเร็วขึ้น	1. เพลี้ยแป้งบางชนิดอาศัยอยู่ในดินบริเวณโคนต้นพืชหรือรากวัชพืช และมีมดเป็นตัวพาไปยังส่วนต่าง ๆ ของพืชอาหาร ควรตัดแต่งกิ่งเพื่อลดการเป็นพาหะของมดพาไปยังต้นอื่น ๆ และควรใช้เศษผ้าชุบน้ำมันเคี้ยว ผูกอบต้นเพื่อป้องกันมดและเพลี้ยแป้งที่อาศัยอยู่ในดินได้ขึ้นมาบนต้น 2. ถ้าพบระบาดในปริมาณไม่มากอยู่เป็นกลุ่มตามส่วนต่าง ๆ ของต้นลองกอง ควรตัดส่วนที่ถูกทำลายและนำไปทิ้งนอกแปลง 3. ถ้าระบาดรุนแรง พ่นด้วยสารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีโทกอกแซม 25% WG อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นสารอย่างน้อย 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน
			2. โรคราดำ (เชื้อรา <i>Capnodium</i> sp.,	พบคราบราสีดำติดตามส่วนของช่อดอก ช่อผล ทำให้ดอกผิดปกติ หรือเหี่ยว และหลุดร่วง บางครั้งอาจทำให้ไม่ติดผล ถ้าเป็นโรคในระยะ	1. พ่นน้ำเปล่าล้างคราบราดำ เพื่อลดปริมาณเชื้อ 2. พ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เบนิไมด 50% WP อัตรา 6 - 12 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร บนช่อผล

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			<i>Meliola</i> sp.)	ผลอ่อน อาจทำให้ผลเหี่ยวและหลุดร่วง โดยโรคราดำมักพบในช่วงที่มีการระบาดของแมลงปากดูด โดยเฉพาะเพลี้ยหอย และเพลี้ยแป้ง	<p>ทุก 14 วัน</p> <p>3. เนื่องจากเชื้อราเจริญบนสารเหนียวที่แมลงปากดูด เช่น เพลี้ยหอย และเพลี้ยแป้งจับถ่ายไว้สามารถป้องกันกำจัดโดยใช้สารฆ่าแมลง เช่น คาร์บาริล 85% WP อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอามีทอกแซม 25% WG อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร</p> <p>**** ไม่ควรพ่นสารในช่วงดอกบาน และระยะเริ่มติดผลอ่อน ควรหยุดพ่นอย่างน้อย 7 วัน ก่อนเก็บผลผลิต</p>
		เก็บเกี่ยวผลผลิต	3. ผีเสื้อมวนหวาน	เฉพาะตัวเต็มวัยของผีเสื้อมวนหวานจะเข้าทำลายช่วงผลลงกองสุก หรือใกล้สุก โดยใช้ปากที่แข็งแรงซึ่งขดม้วนอยู่ได้ส่วนหัวแทงทะลุผ่านเปลือกผลลงกองเป็นรู เข้าไปดูดน้ำหวานของเนื้อผล ผลที่ถูกทำลายจะเป็นรู ขนาดเท่ารูเข็ม และมีน้ำหวานไหลออกมา เป็นสิ่งดึงดูดให้แมลงชนิดอื่น ๆ เข้าไปทำลายซ้ำเติม หลังจากนั้นผลจะเน่าเสีย และร่วงหล่นในที่สุด	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทำลายวัชพืชซึ่งเป็นพืชอาหารของผีเสื้อมวนหวานในระยะหนอน เช่น ย่านาง ข้าวสาร และบอระเพ็ด ที่อยู่บริเวณสวนหรือใกล้เคียง 2. ใช้ไฟส่องจับตัวเต็มวัยในช่วงเวลา 20.00 - 22.00 น. เนื่องจากผีเสื้อมวนหวานออกหากินและทำลายผลไม้ในเวลากลางคืน 3. ใช้เหยื่อพิษล่อตัวเต็มวัย โดยใช้ผลไม้สุกมีกลิ่นหอม เช่น กลัวย สับปะรด มะละกอ หรือ ลูกตาลสุก ตัดเป็นชิ้น หนาประมาณ 1 นิ้ว

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					แล้วจุ่มในสารฆ่าแมลง คาร์บาริล 85% WP อัตรา 2 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร แช่ทิ้งไว้ประมาณ 5 นาที แล้วนำขึ้นผลไม้เหล่านั้นไปแขวนในสวนเป็นจุด ๆ ห่างกันจุดละประมาณ 20 เมตร 4. ใช้กรงดักจับผีเสื้อมวนหวาน ทำด้วยมุ้งลวดด้านล่างเจาะทำเป็นกรวยรูปปลาซี ตั้งสูงจากพื้นดินประมาณ 20 - 30 เซนติเมตร ใช้ผลไม้สุกเป็นเหยื่อล่อที่ด้านล่าง ผีเสื้อมวนหวานที่ลงกินผลไม้เสร็จแล้วจะบินยกตัวขึ้นและเข้าไปติดในกรง
	2. ทุเรียน	เตรียมต้น (การเจริญทางใบ)	โรคใบติดหรือใบไหม้ (เชื้อรา <i>Rhizoctonia solani</i>)	มักพบอาการของโรคที่ใบอ่อนก่อน โดยอาการเริ่มแรกพบแผลคล้ายถูกน้ำร้อนลวกบนใบ ต่อมาแผลขยายตัวและเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ขนาดและรูปร่างไม่แน่นอน จากนั้นลูกกลามไปยังใบปกติข้างเคียง ถ้ามีความชื้นสูงเชื้อราสาเหตุโรคจะสร้างเส้นใยมีลักษณะคล้ายใยแมงมุมยึดใบให้ติดกัน ใบที่เป็นโรคจะไหม้แห้ง และหลุดร่วงไปสัมผัสกับใบที่อยู่ด้านล่าง โรคจะลูกกลามทำให้ใบไหม้เห็นเป็นหย่อม ๆ ใบแห้งติดกันเป็นกระจุกแขวนค้างตามกิ่ง ต่อมาใบจะร่วงจนเหลือแต่กิ่ง และกิ่งแห้งในที่สุด ทำให้ต้นเสียรูปทรง	1. ช่วงการตัดแต่งกิ่ง ตัดแต่งกิ่งให้เหมาะสมและมีทรงพุ่มโปร่ง เพื่อให้ทุเรียนได้รับแสงแดดและอากาศถ่ายเทได้ดี เป็นการลดความชื้นทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมต่อการระบาดของโรค 2. ในแปลงปลูกที่มีความชื้นสูงและมีการระบาดของโรคเป็นประจำ ไม่ควรใส่ปุ๋ยที่มีไนโตรเจนสูง เพื่อลดการแตกใบ 3. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบโรค ตัดส่วนที่เป็นโรคและเก็บเศษพืชที่เป็นโรคและใบที่ร่วงหล่น นำไปทำลายนอกแปลงปลูก และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 77% WP อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ออกซิคลอไรด์

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					<p>85% WP อัตรา 30 - 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ 65.2% WG อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คิวปริสออกไซด์ 86.2% WG อัตรา 10 - 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ออกซีคลอไรด์ + คอปเปอร์ไฮดรอกไซด์ 24.6% (14% copper metal) + 22.9% (14% copper metal) WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฮกซะโคนาโซล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เพนทีโอไฟเรต 20% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟลูไทรอะพอล 12.5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ทีบูโคนาโซล + ไตรฟลอกซีสโตรบิน 50% + 25% WG อัตรา 10 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลโคลฟอส-เมทิล 50% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 7 วัน โดยพ่นที่ใบให้ทั่วทั้งต้น</p>
	<p>3. ผักตระกูลกะหล่ำและ ผักกาด (เช่น กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก บรอกโคลี ผักกาดขาว</p>	<p>ทุกระยะการเจริญเติบโต</p>	<p>โรคเน่าและ (เชื้อแบคทีเรีย <i>Pectobacterium carotovorum</i> subsp. <i>carotovorum</i>)</p>	<p>อาการเริ่มแรก แผลมีลักษณะเป็นจุดน้ำเล็ก ๆ บนใบหรือบริเวณลำต้น ต่อมาแผลจะขยายลุกลามมีสีน้ำตาลหรือน้ำตาลเข้ม เนื้อเยื่อพืชบริเวณแผลจะยุบตัวลง มีเมือกเยิ้มออกมา และมีกลิ่นเหม็นเฉพาะของโรคนี้อีก หลังจากนั้นพืชจะเน่ายุบตายไปทั้งต้น</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนี้อีกก่อน และมีการระบายน้ำที่ดี 2. ก่อนปลูกพืชควรไถพรวนดินให้ลึกมากกว่า 20 เซนติเมตรจากผิวดิน และตากดินไว้นานกว่า 2 สัปดาห์ จะช่วยลดปริมาณเชื้อสาเหตุโรคในดินลงได้มาก 3. ไม่ควรปลูกพืชแน่นเกินไป เพื่อไม่ให้

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
	ผักกาดหัว)			**** โรคนี้พบระบาดมากในฤดูฝน เชื้อแบคทีเรียสาเหตุโรคสามารถเข้าทำลายได้ทุกส่วนของพืช ทั้งที่อยู่ในแปลงปลูกและในโรงเก็บ	<p>มีความชื้นสูง เป็นการลดการระบาดของโรค</p> <p>4. รมัตระวังไม่ให้ส่วนต่าง ๆ ของพืชเกิดแผล เป็นช่องทางให้เชื้อสาเหตุโรคเข้าทำลายพืช</p> <p>5. ควรดูแลไม่ให้พืชขาดธาตุแคลเซียม และ โบรอน เพราะจะทำให้พืชเกิดแผลจากอาการ ปลายใบไหม้และไส้กลาง ทำให้เชื้อสาเหตุโรค เข้าทำลายได้ง่าย</p> <p>6. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอหากพบ ต้นที่แสดงอาการของโรค ให้ขุดต้นที่เป็นโรค นำไปทำลายนอกแปลงปลูก</p> <p>7. ทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการเกษตรหลังใช้กับต้นที่เป็นโรค</p> <p>8. หลังการเก็บเกี่ยว ควรไถกลบเศษพืชผัก หนักร้าง และตากดินไว้ระยะหนึ่งแล้วไถกลบอีกครั้ง เพื่อลดการสะสมของเชื้อสาเหตุโรค</p> <p>9. แปลงที่มีการระบาดของโรค ควรปลูกพืช ชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น</p>
	4. ลำไย	ติดผล	หนอนเจาะขั้วผล	หนอนเริ่มเข้าทำลายเมื่อลำไยเริ่มติดผลได้ ประมาณ 1 เดือน จนถึงระยะเก็บเกี่ยว ขณะ ผลลำไยยังมีขนาดเล็กน้ำหนักช่อน้อย ช่อผล ลำไยอยู่ในสภาพชูขึ้น ผีเสื้อจะวางไข่อยู่ส่วน ปลายของผลลำไย เมื่อหนอนฟักออกจากไข่ก็ จะเจาะเข้าไปกัดกินอยู่ภายในผล มองดูภายนอก	<p>1. รวบรวมผลลำไยที่ร่วงหล่นบริเวณโคนต้น จากการทำลายของหนอนเจาะขั้วผล นำไป ทำลายนอกแปลงปลูก</p> <p>2. เก็บรวบรวมดักแด้ของหนอนเจาะขั้วผล บนใบ ซึ่งสามารถเห็นได้ชัดเจน แล้วนำไป ทำลาย</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				<p>ไม่เห็นรอยทำลาย เมื่อผ่าดูจึงเห็นรอยที่ถูกหนอนทำลาย ทำให้ผลที่ถูกทำลายไม่สามารถเจริญเติบโตต่อไปได้ ผลที่ถูกทำลายจึงร่วงหล่นหมด ผลถ้ามีเมื่อมีขนาดโตขึ้น น้ำหนักเพิ่มขึ้นข้อผลโค้งงอ ฝักจะยาวงอไข้อยู่บริเวณใกล้ขั้ว ดังนั้น จึงพบหนอนหรือมูลหนอนอยู่ที่ข้อผลเสมอ ทำให้ผลที่ถูกทำลายในช่วงนี้ร่วงหล่นได้ง่าย ถ้าไม่ร่วงขางสวนยังขายได้ราคาดีอยู่ เพราะมองจากภายนอกไม่เห็นรอยทำลาย แต่ถ้าสังเกตดูให้บริเวณใกล้ขั้วอาจพบรูเล็ก ๆ ปรากฏอยู่ ซึ่งเป็นรูที่หนอนเจาะออกมาเข้าดักแด้ภายนอก</p>	<p>3. หากมีการระบาดของหนอนเจาะขั้วผล พันด้วยสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 10% SL อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์บาริล 85% WP อัตรา 45 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร</p>
5. ถ้าเหตลิ่ง	ถ้าเหตลิ่งปลูกใหม่ อายุไม่เกิน 14 วัน	1. โรครากและโคนเน่า (เชื้อรา <i>Fusarium oxysporum</i> , <i>Pythium</i> spp., <i>Sclerotium rolfsii</i> และ <i>Rhizoctonia solani</i>)	<p>- ลักษณะอาการที่เกิดจากเชื้อรา <i>Fusarium oxysporum</i> ต้นเหี่ยวเฉา เมื่อถอนต้นขึ้นมาดูจะพบว่า รากที่ตายของลำต้นและรากเป็นสีน้ำตาลถึงดำ ระบบรากถูกทำลายซึ่งจะมีผลทำให้ตายในระยะต้นกล้า แต่ถ้าพื้นระยะกล้าแล้วถูกทำลาย ต้นกล้าเหตลิ่งมักจะไม่ตาย แต่เมล็ดเล็กและเหี่ยว</p> <p>- ลักษณะอาการที่เกิดจากเชื้อรา <i>Pythium</i> spp. ต้นเหี่ยวเฉา ใบเปลี่ยนเป็นสีเหลืองและฉ่ำน้ำ ขอบใบม้วนขึ้น ซึ่งจะเห็น</p>	<p>1. การเตรียมแปลงปลูก ควรเฝ้าสังเกตดินแตกแต่ดีเพื่อหาเชื้อสาเหตุโรคที่อยู่ในดิน เมื่องจากเชื้อสามารถมีชีวิตอยู่ในดินได้นาน</p> <p>2. ใส่ปูนขาวหรือโดโลไมท์ ก่อนปลูกเพื่อปรับสภาพดิน</p> <p>3. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี</p> <p>4. คลุกเมล็ดพันธุ์ก่อนปลูกด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เมทาแล็กซิล 35% DS อัตรา 7 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม เพื่อป้องกันเมล็ดเน่าและนำคออิน ซึ่งเกิดภายหลังเมล็ดงอกแล้ว</p> <p>5. ควรจัดระยะปลูกให้เหมาะสม เพื่อให้โคนต้นโปร่ง แสงแดดส่องถึง ไม่ให้ความชื้นสูง</p>	

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดขึ้นช่วงเวลา	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				<p>เส้นใยสีขาวหนาของเชื้อราสาเหตุโรครดตรงส่วนต่อของรากกับโคนต้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะอาการที่เกิดจากเชื้อรา <i>Sclerotium rolfsii</i> ต้นเหี่ยวเฉา บริเวณโคนต้นเหนือดินพบแผลสีน้ำตาล และมีเส้นใยของเชื้อราสาเหตุโรครดสีขาวลักษณะหยาบต่อมาเส้นใยของเชื้อราจะรวมตัวเป็นเม็ดเล็ก ๆ สีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้ม คล้ายเมล็ดผักกาด ต่อมาต้นจะแห้งและตาย - ลักษณะอาการที่เกิดจากเชื้อรา <i>Rhizoctonia solani</i> พบอาการแผลสีน้ำตาลแดงลักษณะแผลเว้าเข้าตรงส่วนต่อระหว่างโคนต้นกับรากแก้ว ซึ่งถ้าเป็นกับแก้วเหลืองระยะกล้าจะพบอาการเน่าคอดิน 	<p>เหมาะสมต่อการเจริญของเชื้อสาเหตุโรครด</p> <p>6. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นเป็นโรครด ให้ถอนต้นและขุดดินบริเวณที่พบนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วรวรดินในหลุมและบริเวณใกล้เคียง เพื่อป้องกันเชื้อสาเหตุโรครดแพร่ไปยังต้นข้างเคียง ด้วยสารป้องกันกำจัดโรครด เช่น คาร์บอซินิก 75% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพลโคลฟอส-เมทิล 50% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีไตรโดอะโซล 24% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีไตรโดอะโซล + คิวโนโตซีน 6% + 24% อีซี อัตรา 30-40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร โดยรดสารทุก 5 วัน อย่างน้อย 2 ครั้ง</p> <p>7. หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรทำลายซากแก้วเหลือง โดยการไถกลบให้ลึก เพื่อตัดวงจรของเชื้อสาเหตุโรครด</p> <p>8. ควรทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ทุกครั้งหลังใช้กับต้นที่เป็นโรครด</p>
	2. หนอนแมลงวันเจาะต้นถั่ว			<p>หนอนเข้าทำลายถั่วเหลืองตั้งแต่ระยะต้นกล้า เมื่อตัวหนอนฟักออกมาจากไข่ จะขอนโซ่ตามเส้นใบไปที่ก้านใบ เพื่อเข้าไปกัดกินเนื้อเยื่อของลำต้นที่บริเวณไส้กลางลำต้น การเข้าทำลาย</p>	<p>คลุกเมล็ดถั่วเหลืองก่อนปลูกด้วย สารฆ่าแมลง อิมิดาโคลพริด 70% WS อัตรา 2 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม หรือ ฟันด้วยสารฆ่าแมลง ฟิเพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20</p>

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
				ของหนอนแมลงวันเจาะต้นถั่ว ทำให้ผลผลิตถั่วเหลืองลดลงมากกว่า 40 เปอร์เซ็นต์	ลิตร หรือ ไตรอะโซฟอส 40% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โพรพิโนฟอส 50% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน พ่นครั้งแรก เมื่อใบจริงคู่แรกคลี่เต็มที่ หรือ อายุประมาณ 7 - 10 วันหลังออก
	6. ถั่วเขียว	ต้นกล้า	หนอนแมลงวันเจาะต้นถั่ว	หนอนเข้าทำลายถั่วเขียวตั้งแต่ระยะต้นกล้า เมื่อตัวหนอนฟักออกมาจากไข่จะซ่อนไข่ตามเส้นใบไปที่ก้านใบ เพื่อเข้าไปกัดกินเนื้อเยื่อของลำต้นที่บริเวณไส้กลางลำต้น การเข้าทำลายของหนอนแมลงวันเจาะต้นถั่ว ทำให้ผลผลิตถั่วเขียวลดลงมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์	คลุกเมล็ดถั่วเขียวก่อนปลูกด้วยสารฆ่าแมลง อิมิดาโคลพริด 70% WS อัตรา 2 กรัมต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม หรือ พ่นด้วยสารฆ่าแมลง ไตรอะโซฟอส 40% EC อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% SC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่น 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน พ่นครั้งแรก เมื่อใบจริงคู่แรกคลี่เต็มที่ หรือ อายุประมาณ 7 -10 วันหลังออก
	7. ถั่วลิสง	ทุกระยะการเจริญเติบโต	1. หนอนซ่อนใบถั่ว	หนอนที่ฟักออกจากไข่จะซ่อนเข้าไปกัดกินเนื้อเยื่อของใบเหลือไว้เฉพาะผิวใบบนและด้านล่าง ต่อมาใบจะแห้งเป็นสีขาว เมื่อหนอนโตมากขึ้นจะออกมาพับใบถั่วหรือชกโยเอาใบถั่วมารวมกัน อาศัยกัดกินและเข้าดักแด้อยู่ข้างใน ถ้าระบาดรุนแรงจะทำให้ต้นถั่วแคระแกร็น ใบร่วงหล่น ผลผลิตลดลงประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์	พ่นด้วยสารฆ่าแมลง ไตรอะโซฟอส 40% EC อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเมื่อใบถูกทำลาย 30 เปอร์เซ็นต์ พ่นซ้ำเมื่อพบการระบาด 1 - 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน **** ความเสียหายรุนแรงมากในระยะต้นถั่ว ยิ่งเล็ก และระยะติดฝัก
			2. โรคลำต้นเน่าหรือโคนเน่าขาว (เชื้อรา)	ถั่วลิสงแสดงอาการเหี่ยว และยุบตัว เป็นหย่อมๆ ในแปลงปลูก บริเวณโคนต้นเหนือดินพบแผลสีน้ำตาล และมีเส้นใยของเชื้อรา	1. การเตรียมแปลงปลูก ควรไถพลิกดินตากแดดเพื่อฆ่าเชื้อสาเหตุโรคที่อยู่ในดิน เนื่องจากเชื้อสามารถมีชีวิตอยู่ในดินได้นาน

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
			Sclerotium rolfsii)	สาเหตุโรครีขาวลักษณะหยาบ ต่อมาเส้นใยของเชื้อราจะรวมตัวเป็นเม็ดเล็ก ๆ สีขาว แล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มจนเกือบดำ คล้ายเมล็ดฝักกาด ต่อมาต้นจะแห้งและตาย โรคนี้นับได้ทุกระยะการเจริญเติบโตของถั่วลิสง แต่มักพบระบาดในระยะถั่วลิสงติดฝักถึงเก็บเกี่ยว	<ol style="list-style-type: none"> 2. ใส่ปูนขาวหรือโดโลไมท์ ก่อนปลูกเพื่อปรับสภาพดิน 3. แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี 4. ควรจัดระยะปลูกให้เหมาะสม เพื่อให้โคนต้นโปร่ง แสงแดดส่องถึง ไม่ให้ความชื้นสูงเหมาะสมต่อการเจริญของเชื้อสาเหตุโรค 5. หมั่นตรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบต้นเป็นโรค ให้ถอนต้นและขุดดินบริเวณที่พบนำไปทำลายนอกแปลงปลูก แล้วรดดินในหลุมและบริเวณใกล้เคียง เพื่อป้องกันเชื้อสาเหตุโรคแพร่ไปยังต้นข้างเคียง ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คาร์บอกซิน 75% WP อัตรา 15 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลโคลฟอส-เมทิล 50% WP อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีไตรโดอะโซล 24% EC อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อีไตรโดอะโซล + ควินโตซีน 6% + 24% อีซี อัตรา 30-40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร โดยรดสารทุก 5 วัน อย่างน้อย 2 ครั้ง 6. หลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิต ควรทำลายซากถั่วลิสง โดยการไถกลบให้ลึก เพื่อตัดวงจรของเชื้อสาเหตุโรค 7. ควรทำความสะอาดเครื่องมือ และอุปกรณ์ทางการเกษตร เช่น จอบ เสียม ทุกครั้งหลัง

สภาพแวดล้อม/สภาพอากาศที่เกิดในช่วงเวลานี้	ชนิดพืชที่อาจเกิดผลกระทบ	ระยะการเจริญเติบโตของพืชในช่วงนี้	ปัญหาที่ควรระวัง	ข้อสังเกตลักษณะ/อาการที่อาจพบ	แนวทางป้องกัน/แก้ไข
					ใช้กับต้นที่เป็นโรค 8. ในแปลงที่พบการระบาดของโรค ควรปลูกพืชหมุนเวียนชนิดอื่น เช่น ข้าวโพด

รายงาน : สถาบันวิจัยพืชสวน (นางสาวทิวา บุบผาประเสริฐ) ข้อมูลจาก : ข้อมูลจาก : ศวกส.เชียงใหม่, ศวพ.,6 และ ศวกส.เพชรบูรณ์
 : สถาบันวิจัยพืชไร่และพืชทดแทนพลังงาน (นางสาวสุรรัตน์ ทองคำ) ข้อมูลจาก : กลุ่มวิชาการ ศวร.เชียงใหม่
 : กลุ่มวิจัยโรคพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
 ผู้กลั่นกรอง : สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช